

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2026 m. d. įsakymu Nr.

APLINKOS ORO KOKYBĖS MONITORINGO AGLOMERACIJOSE IR ZONOSE,
FONINIO ORO MONITORINGO IR FONINIO ATMOSFEROS KRITULIŲ MONITORINGO
2026 METŲ PLANAS

Įgyvendinami Valstybinės aplinkos monitoringo 2024–2029 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 527, 3 priedo uždaviniai	Priemonės: 1.1. atlikti aplinkos oro kokybės monitoringą ir kitus tyrimus, reikalingus gauti minimalią pakankamą informaciją apie aplinkos oro užterštumo lygį aglomeracijose ir labiausiai urbanizuotose zonos teritorijose 2.1. atlikti foninį oro monitoringą; 2.2. atlikti foninį atmosferos kritulių monitoringą													
Atsakinga vykdytoja – Aplinkos apsaugos agentūra														
Miestų aplinkos oro kokybės tyrimai														
Matuojami parametrai, pateikimo vienetai	Oro kokybės tyrimų (OKT) stotys													
	Vilnius				Kaunas		Kėdainiai	Jonava	Klaipėda		Šiauliai	Naujoji Akmenė	Mažeikiai	Panevėžys
	Senamiestis 0001	Lazdynai 0002	Žirmūnai 0003	Savanorių 0004	Dainava 0041	Noreikiškės 0044	0043	0042	Centras 0031	Šilutės pl. 0033	0022	0021	0023	Centras 0012
Kietosios dalelės KD_{10}^1 , $\mu\text{g}/\text{m}^3$	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Kietosios dalelės $KD_{2,5}^1$, $\mu\text{g}/\text{m}^3$			+		+	+	+	+		+	+	+	+	+
Sieros dioksidas $(\text{SO}_2)^2$, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	+	+		+	+	+	+		+		+	+	+	
Azoto oksidai $(\text{NO}_x, \text{NO}_2, \text{NO})^3$, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
Anglies monoksidas $(\text{CO})^4$, mg/m^3	+		+	+	+	+			+	+	+			+
Ozonas $(\text{O}_3)^5$, $\mu\text{g}/\text{m}^3$		+	+		+	+	+	+		+	+		+	+
Ozono pirmtakai (sąrašas pateiktas priede), $\mu\text{g}/\text{m}^3$		+												
Benzenas ⁶ , $\mu\text{g}/\text{m}^3$			+	+	*	*	*		*					
Sunkieji metalai ir PAA (sąrašas pateiktas *paaiškinime) iš kietųjų dalelių KD_{10} mėginių, ng/m^3 (švinas – $\mu\text{g}/\text{m}^3$)			*		*				*		*			

Kietųjų dalelių $KD_{2,5}$ masės koncentracija VPR ¹⁰ nustatyti, $\mu\text{g}/\text{m}^3$		*				*						*		
Meteorologiniai parametrai: vėjo kryptis, °; greitis, m/s; oro temperatūra, °C; santykinė oro drėgmė, %; atmosferos slėgis, hPa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Foninių kaimo vietovių aplinkos oro kokybės tyrimai, kritulių tyrimai				
Matuojami parametrai, pateikimo vienetai	Oro kokybės tyrimų stotys			
	Aukštaitija 0051 (Aukštaitijos IMS)	Dzūkija 0052 (Dzūkijos IMS)	Žemaitija 0053 (Žemaitijos IMS)	Preila, EMEP ¹¹
Ozonas (O_3) ⁵ , $\mu\text{g}/\text{m}^3$	+	+	+	*
Sieros dioksidas, (SO_2) ² , $\mu\text{g}/\text{m}^3$	+****	+	+	
Kietosios dalelės KD_{10} ¹ , $\mu\text{g}/\text{m}^3$	+		+	
Kietosios dalelės $KD_{2,5}$ ¹ , $\mu\text{g}/\text{m}^3$	+		+	
Azoto oksidai (NO_x) ³ , $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (matavimai kritiniam taršos lygiui nustatyti)	+****	+	+	
Dujinis suminis gyvsidabris ⁷ , ng/m^3	+			
Sunkieji metalai ir PAA aplinkos ore iš kietųjų dalelių KD_{10} mėginių, ng/m^3 (švino – $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	*			
Kietųjų dalelių $KD_{2,5}$ masės koncentracija ir cheminė sudėtis ⁸ , $\mu\text{g}/\text{m}^3$	*			
Sunkieji metalai (arsenas, kadmio, nikelis, švinas, gyvsidabris) ir benzo(a)pirenas išskritose, $\mu\text{g}/\text{m}^2$ per parą	**		**	**
Pagal ICP IM ⁹ programą aplinkos ore matuojami teršalai, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	*	*	*	**
Pagal ICP IM ⁹ programą krituliuose matuojami teršalai, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	***	***	***	***
Patvarūs organiniai teršalai (polichlorintų bifenių (PCB) grupės teršalai, heksachlorbenzeno (HCB)), indikatoriniai			*	
Meteorologiniai parametrai: vėjo kryptis, °; greitis, m/s; oro temperatūra, °C; santykinė drėgmė, %; atmosferos slėgis, hPa	+	+	+	

+ – automatiniai tyrimai (fiksuoti matavimai) – teršalų koncentracija aplinkos ore ir meteorologiniai parametrai matuojami nepertraukiamai, mažiausias vidurkinimo periodas – 1 valanda. Duomenys iš OKT

stočių GSM-GPRS ryšiu kas valandą persiunčiami į Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – AAA) duomenų bazę.

* – oro mėginių paėmimas (neautomatiniai tyrimai): kietųjų dalelių KD_{10} mėginiai vidutinei mėnesio sunkiųjų metalų (švino, nikelio, kadmio, arseno) ir PAA (benzo(a)pireno, benzo(a)antraceno, benzo(b)fluoranteno, benzo(j)fluoranteno, benzo(k)fluoranteno, indeno(1,2,3-cd)pireno ir dibenzo(a,h)antraceno) koncentracijai aplinkos ore nustatyti; oro mėginiai benzono koncentracijai nustatyti imami 4 dienų intervalais (7 mėginiai per mėn.); oro mėginiai kietųjų dalelių $KD_{2,5}$ masės koncentracijai ir cheminei sudėčiai nustatyti imami nepertraukiamai, automatiškai keičiant filtrus kas savaitę (savaitiniai mėginiai). Oro mėginių laboratorinę analizę atlieka AAA, analizės rezultatai kaupiami Aplinkos informacijos valdymo integruotoje kompiuterinėje sistemoje (toliau – IS AIVIKS).

** – iškritų mėginių paėmimas (neautomatiniai tyrimai). Remiantis AAA ir Fizinių ir technologijos mokslų centro (toliau – FTMC) viešojo pirkimo–pardavimo sutartimi, iškritų mėginių analizę atlieka FTMC.

*** – kritulių mėginių paėmimas (neautomatiniai tyrimai). Kritulių mėginių laboratorinę analizę atlieka AAA, analizės rezultatai kaupiami IS AIVIKS.

**** – remiantis AAA ir Vytauto Didžiojo universiteto (toliau – VDU) viešojo pirkimo–pardavimo sutartimi, tyrimus vykdo VDU.

¹ – matuojama vadovaujantis technine specifikacija LST EN 16450:2014.

² – matuojama vadovaujantis standartu LST EN 14212:2025.

³ – matuojama vadovaujantis standartu LST EN 14211:2025.

⁴ – matuojama vadovaujantis standartu LST EN 14626:2025.

⁵⁵ – matuojama vadovaujantis standartu LST EN 14625:2025.

⁶ – matuojama vadovaujantis standartu LST EN 14662-3:2015 (automatiniai matavimai) ir standartu LST EN 14662-1:2005 (automatinis mėginių ėmimas ir mėginių analizė laboratorijoje).

⁷ – matuojama vadovaujantis standartu LST EN 15852:2010.

⁸ – kietųjų dalelių $KD_{2,5}$ cheminei sudėčiai nustatyti naudojamas cheminių medžiagų sąrašas: SO_4^{2-} , Na^+ , NH_4^+ , Ca^{2+} , NO_3^- , K^+ , Cl^- , Mg^{2+} , elementinė anglis (EC), organinė anglis (OC).

⁹ – pagal Tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos Tarptautinę bendradarbiavimo programą dėl integruoto oro taršos poveikio ekosistemoms stebėsenos (ICP IM) matuojami teršalai: aplinkos ore (savaitiniai mėginiai) – sieros dioksidas (SO_2 , dujos), azoto dioksidas (NO_2 , dujos), sulfatai (SO_4^{2-} , aerzolinės dalelės), suma nitratų (HNO_3 , dujinė azoto rūgštis ir NO_3^- , aerzolinės nitratų dalelės) ir suma amonio (NH_3 , dujinis amoniakas ir NH_4^+ , aerzolinės amonio dalelės); krituliuose (savaitiniai ir mėnesio mėginiai) – sulfatai (SO_4^{2-}), nitratai (NO_3^-), chloridai (Cl^-), amonio (NH_4^+), natrio (Na^+), kalio (K^+), magnio (Mg^{2+}) ir kalcio (Ca^{2+}) jonai, kritulių elektrinis laidis ir pH.

¹⁰ – vidutinio poveikio rodiklis (suprantamas taip, kaip apibrėžtas Aplinkos oro kokybės vertinimo valstybės lygmeniu tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. 596 „Dėl Aplinkos oro kokybės vertinimo valstybės lygmeniu tvarkos aprašo patvirtinimo“).

¹¹ – EMEP stotis, veikianti pagal Tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos bendradarbiavimo programą dėl tolimųjų pernašų Europoje monitoringo ir įvertinimo. Ėminius ima ir tyrimus atlieka FTMC.

Matuojamų ozono pirmtakų sąrašas:

1. 1,3,5-trimetilbenzenas,
2. 1,3-butadienas,
3. 2,2,4-trimetilpentanas,
4. 2-metilpentanas,
5. cis-2-butenas,
6. iso-butenas,
7. isoprenas,
8. n-pentanas,
9. n-oktanas,
10. trans-2-butenas,
11. trans-2-pentenas,
12. 1,2,4-trimetilbenzenas,
13. 1,2,3-trimetilbenzenas,
14. Propenas,
15. Propanas,
16. n-pentanas,
17. n-heksanas,
18. i-pentanas,
19. i-butaną,
20. Acetilenas,
21. Etilenas
22. Etanas,
23. 1-pentenas,
24. 1-butenas,
25. n-butaną.

Oro kokybės tyrimo stočių koordinatės (LKS-94 koordinačių sistema)

Oro kokybės tyrimų stotis	Koordinatės
Vilnius, Senamiestis	582873, 6060887
Vilnius, Lazdynai	578075, 6061735
Vilnius, Žirmūnai	583079, 6065083
Vilnius, Savanorių pr.	580566, 6060340
Kaunas, Dainava	498911, 6086742
Kaunas, Noreikiškės	489472, 6083063
Klaipėda, Centras	320353, 6178480
Klaipėda, Šilutės pl.	322661, 6176421
Šiauliai	456781, 6200616
Naujoji Akmenė	430147, 6243444
Mažeikiai	396752, 6243040
Panevėžys Centras	522965, 6176770
Jonava	518191, 6104083
Kėdainiai	497323, 6127178
Dzūkija (IMS)	518818, 5995189
Žemaitija (IMS)	368224, 6210265
Aukštaitija (IMS)	626742, 6149418